

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΛΕΟΝ ΗΑΛΕΥ

Η ΘΗΡΕΣΙΑ

Α τὸ Θεό! Ἐίνε κρίμα μὰ τόσο φραϊά γυναίκα νὰ κἀνὴ ἕνα τόσο θλιβερό ἐπάγγελμα! εἶπε μονολογώντας ὁ νεαρός ὑπολοχαγὸς τῆς στρατιάς τοῦ Ναπολέοντος Βαλεντίνος, ὁ ὁποῖος καθόταν κάτω ἀπὸ ἕνα δέντρο, σὲ μὴ ἀλλεῖα τοῦ «Πράτερ» τῆς Βιέννης.

Ὁ νέος ἀξιωματικὸς φοροῦσε τὴ μεγάλη στολή του, ἡ ὁποία τὸν ἔκανε πολὺ χαριτωμένο. Ὁ πολεμικὸς σταυρὸς ποὺ εἶχε κερδίσει στὸ Ἄουστερλιτς, ἔλαμπε στὸ στήθος του. Ἐνας μαῦρος μεταξωτὸς ἐπίδεσμος σκεπάζε ἕνα μέρος τοῦ μετώπου του, ὅπου ἕνα τραῦμα ὀδίδος τὸν εἶχε τραυματίσει ἐλαφρά. Καθισμένος ἐκεῖ, ἀπολαμβάνε τὴ γοητευτικὴ βραδινή δροσιά καὶ παραιδνύεται σὲ γλυκιῆς ὄνειροπολήσεις, ὅταν ἔξαφνα τράβηξε τὴν προσοχὴ του ἡ θέα μὴς γυναίκας καὶ τὸν ἔκανε νὰ βγάλῃ ἕνα ἐπιφώνημα καταπλήξεως καὶ λύπης.

Τὸ πλήθος εἶχε περὶ ἐγκαταλείπει τὸ γοητευτικὸ «Πράτερ» κ' ἡ ἡμέρα τελείωνε. Δὲν διέκρινε κανεῖς, παρὰ ἐδῶ κ' ἐκεῖ μερικὸς ὁμίλους νεαρῶν Γάλλων ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι ἀναζητοῦσαν ἐρωτικὲς περιπέτειες. Μακρὰ ἀκούγονταν ὁ θόρυβος τῶν ὄργων, στὸν ἦχου τῶν ὁποίων χόρευαν οἱ Γάλλοι στρατιῶτες κ' ἡ ὄμορφος κοπέλλης τῆς Βιέννης, ἡ ὁποία δὲν δίσταζαν νὰ προσφέρουν τὸν ἑωστὰ τους στοὺς κατακτητὰς τὸν.

Ὁ Βαλεντίνος συλλογιζόταν τὸν Ναπολέοντα καὶ τὶς μελλοντικὲς ἐκστρατείες του. Συλλογιζόταν ἐπίσης ἕνα νεαρὸ ἀξιωματικὸ τῶν Οὐλάνων, τὸν ὁποῖο εἶχε τραυματίσει θανάσιμα στὴν τελευταία μάχη μὲ μὴ σπαθιά στὸ κεφάλι. Δὲν μπορούσε νὰ ξεζάσῃ τὴ θλιβερὴ στεγνὴ ματιὰ ποὺ τοῦρριζε αὐτὸς ὁ νέος. Αὐτὸ τὸ βλέμμα τοῦ μιλοῦσε γιὰ μὴ μῆτέρα, γιὰ μὴ μνηστὴ ποὺ τὸν ἔχχαναν γιὰ πάντα...

Ὁ Βαλεντίνος δάκρυσε μ' αὐτὴ τὴν ἀνάμνησι, γιὰτὶ συλλογίστηκε τὸν γέρο πατέρα του, ὁ ὁποῖος, ἐκεῖ κάτω στὴ Γαλλία, τὸν περιέμενε μὲ λαχτάρια νὰ ξαναγορίσῃ κοντὰ του.

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἡ γυναίκα ποὺ εἶχε προεξέει προηγουμένως, ξαναπέρασε μπροστὰ του... Ἐνας διάφανος πέπλος ἄρινε νὰ μαντεύῃ κανεῖς πὼς ἦταν ἐξαιρετικὰ φραϊά. Τὸ βράδιόμ' αὐτῆς ἦταν γεμάτο χάρι κ' ἡ κορμοστασιά της γοητευτικὴ. Εἶχε στὴ στάσι τῆς κάποια ἐγκαταλείπει, μὰ κ' ἀκεχτικὴ ἀξιοπρέπεια. Ἄν δὲν ἦταν μάλιστα ἡ ὄρα προσηγομένη, τὸ ντύσιμο τῆς νέας, κάπως ἐξεζητημένο, κ' ἂν δὲν τοῦ ἔοριχνε δυὸ φορές μὲσ' ἀπ' τὸ βέλο της ἕνα προκλητικὸ βλέμμα, ὁ νέος ἀξιωματικὸς θὰ τὴν ἔπαινε γιὰ κάποια μεγάλη κυρία τῆς Βιέννης, ἡ ὁποία περπατοῦσε μόνη της ἀπὸ μελαγχολία ἢ ἀπὸ καριτίσιο...

— Μὰ τὸ Θεό! ψιθύρισε ὁ νέος, δὲν μποροῦν ν' ἀντισταθῶ σ' αὐτὸ τὸ βλέμμα... Αὐ-

τὴ ἡ γυναίκα εἶνε γοητευτικὴ... Θὰ τὴν πλησιάσω...

Καὶ πραγματικὰ σηκώθηκε ἀμέσως καὶ τὴν ἔπῃρε ἀπὸ πίσω... Ἡ ἄγνωστη ἐβράδυνε ἀμέσως τὸ βῆμα της καὶ, ὅταν ὁ Γάλλος ἀξιωματικὸς τῆς ψιθύρισε μερικὰ κομπλιμέντα, γεμάτα εὐγένεια, ἐκείνη τὸν πῆρε ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ στηρίχτηκε νοηλεκτικὰ ἐπάνω του, σὰν νὰ τὸν γνώριζε ἀπὸ καιρὸ.

Ὁ Βαλεντίνος ἔννοιωσε τότε κάποια πίερα, γιὰτὶ ἔβλεπε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τ' ὄνειρό του νὰ διαλύεται... Θέλησε νὰ τραβήξῃ τὸ μπράτσο του, μὰ ἐκείνη τὸν κράτησε.

— Ὡ! τοῦ εἶπε. Δὲν θὰ μ' ἀρήσετε τόσο εὐκόλα... Εἶμαι κ' ἐγὼ Γαλλίδα σὰν κ' ἐσὰς καὶ θέλω νὰ γίνετε φίλος μου...

Κ' ἀμέσως, παύοντας νὰ τοῦ μιλάῃ γερμανικὰ, ἄρχισε νὰ ἐκφράζεται γαλλικὰ μ' ἐξαιρετικὴ χάρι κ' ἐξυπνάδα.

Ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς παρεσύρθη ἀπὸ τὴ γοητεία τῆς λικαντικῆς κούβεντας της, ἀπὸ τὴν ἀξιαγάπητη ἐγκαταλείπει τῶν τρώπων της κ' ἀπὸ μὴ ἀλλόκοτη ἐπίδρασι ποὺ ἡ γυναίκα αὐτὴ ἔξασκοῦσε σ' ὅλο του τὸ εἶναι.

Ὁ Βαλεντίνος ἄφησε νὰ τὸν παρασύρῃ ἡ συντροφίσαό του καὶ βγήκαν ἀπὸ τὸ «Πράτερ». Νοιώθοντας τὸ κομρὸ αὐτὸ κομρὶ ποὺ σφιγγόταν ἐπάνω στὸ δικὸ του, ἀκούγοντας τὴ γλυκιὰ αὐτὴ φωνή ποὺ τοῦ μιλοῦσε γι' ἀγάπη στὴ γλώσσα τῆς πατρίδας του, δὲν ἄφησε νὰ κυριευθῇ πάλι ἀπὸ τὸ πρῶτο του ὄνειρο. Δὲν ἔβλεπε περὶ παρὰ μὴ φραϊά κ' ἀξιαγάπητη γυναίκα σ' αὐτὴν ποὺ εἶχε περιφρονήσει στὴν ἀρχή.

Σὲ λίγο στάθηκαν μπρὸς στὴν πόρτα ἐνὸς σπιτιοῦ τῆς Σάντσερ-Στράς. Ἐκεῖ ἡ ἄγνωστη ἔμπασε τὸν Βαλεντίνο σ' ἕνα διαμέρισμα ἐπιπλωμένο μὲ κομρὸτητα καὶ μὲ γυδστο. Τὸν ἔβαλε καὶ κάθησε κοντὰ της, ἐπάνω σ' ἕνα σοφά.

Τὸ δωμάτιο δὲν ἦταν φωτισμένο. Τὰ παράθυρά του ἔβλεπαν σ' ἕναν κῆπο, τοῦ ὁποῖου τὰ φυλλώματα σάλευε ὁ δροσερὸς ζέφυρος καὶ ἡ χλωμὴ ἀκτινὴς τοῦ φεγγαριοῦ ἔμπαιναν μέσα στὴν κάμαρη μὲ τὴ δροσιά τῆς βραδείας καὶ τ' ἀρώματα τῶν λουλουδιῶν...

Ὅλα ἦσαν μεθυστικὰ μέσα στὴ φωλιτσα ἐκείνη... Ὅλα ἐσπρωχον πρὸς τὸν ἔρωτα... Ἡ Θηρεσία — ἔτσι τὴν ἔλεγαν τὴν ἄγνωστη — μὲ τὸ κεφάλι γυρισμένο ἐπάνω στὸ στήθος τοῦ Βαλεντίνου, τοῦ διηγόταν τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς της... Μιλοῦσε μὲ κάποια συστολή καὶ τὰ λόγια της, μολοντὶ ἐξιστοροῦσαν θλιβερά πράγματα, εἶχαν κάποια ἀφέλεια κ' ἀθωότητα... Κάθε τόσο σταματοῦσε κ' ἔχονε τὰ δάχτυλά της μέσα στὶς μαῖσες μιουζέλης τῶν μαλλιών τοῦ νεαροῦ ἀξιωματικοῦ ποὺ ἔφεταν ἐπάνω στὸ μέτωπό του... Γελούσε κ' ἔκλαιγε διαδοχικὰ...

Τοῦ διηγόταν, κρῖνοντας τὸ οικογενειακὸ της ὄνομα, πὼς ἕνας γόνος ἀπατεῶν τὴν εἶχε κλέψει ἀπὸ τὸ πατρικὸ της σπίτι, ὅταν ἦταν σχεδὸν κοριτσάκι πὼς ἄφου τὴν κατέστρεψε, τὴν ἐγκατέλειπε στὴν ἀπελπισία καὶ στὴν ἀθλιότητα πὼς ἕνας ξένος ἄρχων τὴν ἔκανε τότε φίλη του γιὰ νὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ κοντὰ καὶ πὼς κατακύλησε ἔπειτα στὴν ἄβυσσο τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ντροπῆς. Ἄφου εἶπε τὰ λόγια αὐτά, σόλασε...

Πλημμερὰ δακρῶν ἐβροξε τὰ μάγουλά της καὶ ἔπεσε ὀλοῦζοντας μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Βαλεντίνου.

— Μὰ τὸν οὐρανὸ! αὐτὴ ἡ γυναίκα εἶν' ὄραϊά! φώναξε ὁ Βαλεντίνος ἐπαναλαμβάνοντας ἕνα στίχο τοῦ Σίλλερ.

Μὰ μόλις ἡ ἐπιφώνησις αὐτὴ βγήκε ἀπ' τὸ στόμα του, βυθίστηκε πάλι στὴν ὄνειροπόλησί του, σὰν νὰ τὸν βασάνιζαν ὀδυνηρὲς ἀναμνήσεις. Ἐκανε μάλιστα μὴ κῆνησι γιὰ ν' ἀποσταθῇ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς Θηρεσίας.

— Ὡ, μὴ φεύγεις ἀκόμα! τοῦ εἶπε ἐκείνη καὶ τὸν τράβηξε πάλι κοντὰ της...

Ἐκείνη τὴ στιγμή, μερικὰ σὴνεφα ποὺ ἔκυρναν τὸ χλωμὸ φεγγάρι, διαλύθηκαν... Τὸ σεληνόφωρος μπῆκε ζοηφὸ μέσα στὸ δωμάτιο καὶ φωτίσε τὸ πρόσωπο τῆς Θηρεσίας... Ὁ Βαλεντίνος κάρφωσε σ' αὐτὸ τὸ βλέμματὰ του καὶ γιὰ πρώτη φορὰ τὴν εἶδε καλά...

Τότε μὴ φοιχτὴ κραυγὴ τοῦ ἔφανε γὰν, σπρῶχοντάς τὴν ἀπτόμα μακρὰ του, πετάχτηκε ἐπάνω... Ἐτραξε ἀμέσως ἔξω κ' ἄρχισε νὰ πλανιέται σὰν τρελλὸς στοὺς δρόμους τῆς Βιέννης, κλαίγοντας καὶ ξεφωνίζοντας σὰν παιδί...

Ὁ δυστυχισμένος!... Εἶχε ἀναγνωρίσει στὸ πρόσωπο τῆς Θηρεσίας τὴν χαμένη ἀδελφὴ του...

Ἐπει' ἀπὸ ὀκτὼ μέρη, τὸ ἀνακοινωθὲν τῆς Γαλλικῆς στρατιάς ἀνέφερε τὸν θάνατο ἐνὸς νεαροῦ ἀξιωματικοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε ὀρμήσει μόνος ἐναντίον ὀλοκλήρου ἔχθρικοῦ συγγαμίτος.

Ὁ ἀξιωματικὸς αὐτὸς ἦταν ὁ Βαλεντίνος.

□ □ □ ΕΞΗΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ □ □ □

Η ΠΑΡΘΕΝΙΑ (Έργον τοῦ Μ. Βασσελόυ).

κὰν ὀρισμένα φιλελεύθερα τετραστίχη, κ' ἰδίως τὰ ἐναντίον τῆς Ἀγγλίας:

Ἐφρονάξανε ὡς τ' ἀστέρια τοῦ Ἰονίου καὶ τὰ Νησιά, κ' ἐσηκώσανε τὰ χέρια γιὰ νὰ δεῖξουνε χάρά!

Μ' ὄλον ποῦναι ἀλυσσομένο τὸ καθένα χωριστὰ καὶ εἰς τὸ μέτωπο γραμμμένο ἔχει ψεύτρα ἐλλεῦθε- (ριὰ).

Ἄλλ' ἴσως φητῆσι κανεῖς: Ὁδοιστικὸς, τί εἶνε ὁ «Υμνος τῆς Ἐλευθερίας»; Ἄν ἐξαιρέσει κανεῖς πολλὰ τὸν τετραστίχη, σὰτὸ ὁποῖα ξεχειλίσει ὁ λιρικός ἐνθουσιασμὸς κ' ὁ πατριωτικὸς διθύραμβος, τ' ἄλλα του δὲν εἶνε παρὰ ΓΙΝΗΣΙΟ ΕΠΙΤΑΝΗΣΙΑΚΟ ΔΙΒΕΛΛΟ-ΓΡΑΦΗΜΑ, Σπανίως γράφηκε μὲ τὸση δύναμι καὶ πάθος λιβελλοῦ ἐναντίον τῶν Ἀγγλων, τῶν Ἀυστριακῶν, τῶν Τούρκων, τῆς Ἱερᾶς Συμμαχίας καὶ πολλῶν ἄλλων. Ἡ πολιτικὴ παῖζει σπουδαῖο ὄρολο, ὁ δὲ φιλελευθερισμὸς στὴ εὐρύτερη σημασία του κυριαρχεῖ σ' ὅλες του τῆς στορφές. Ἄπ' αὐτὴ τὴν ἀπομὴ κρινόμενος, δὲν εἶνε κυρίως, παρὰ ΥΨΗΛΗΝ ΣΑΤΥΡΑ καὶ ΠΟΙΗΤΙΚΗΝ ΔΙΒΕΛΛΟΓΡΑΦΙΑ. Συνεχίζει δηλαδὴ σὲ ὑψηλότερη σφαῖρα τὴν ΕΠΙΤΑΝΗΣΙΑΚΗΝ ΔΙΒΕΛΛΟ-ΓΡΑΦΙΚΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΝ. Γιὰ τοῦτο καὶ πολλὰ τὸν τετραστίχη, ὅχι μόνον θυμῶν στίχων τοῦ Μαρτελάου, τοῦ Γουζέλη καὶ τοῦ Δαναέλη, ἀλλὰ καὶ παραθέτονται σχεδὸν αὐτοὺς ὅσους. Ὁ Σολωμὸς τὰ ἐξωραίζει βέβαια καὶ τὰ τελειοποιεῖ μορφικῶς, σὰν ἕνας συνεσιχτὴς καὶ τελειωτὴς τῆς ἐπιτανησιακῆς παραδόσεως. Καὶ τοῦτο καταφαίνεται σαφέστερα στὶς ὑπερόχους ΣΑΤΥΡΕΣ του, τῆς ὁποίας θ' ἀναλύσομε κάπως εὐρύτερα.

ΦΑΝΗΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ